

Nagy Lajos

BUDAPEST NAGYKÁVÉHÁZ

Részlet

Hát itt tenni kell valamit. Nincs kizárva, hogy igaza van annak a kopott ruhás fiatalembernek, aki a csutkagyűjtő, a rendőr és a prostituált mellett közönyösen elsielve befordult a Budapest Nagykávéházba, a kávéház mélyén leült egy asztalhoz, s feketekávé rendelt, miközben agyát az a gondolat töltötte meg – ha nem is egymagában, hanem egy másik mellett, amelyről még majd szó esik –, hogy: itt tenni kell valamit.

De mit?

Mit kell tenni, és mit lehet tenni?

Mit lehet tenni az ágyúk és tankok ellen? Mit a japánok, az oroszok s a csutkagyűjtő ellen, vagy akár a csutkagyűjtőért? A rendőr ellen, a prostituált ellen, vagy értük? A Brueghel-kép ellen, *Az Ojság* vicce ellen, a Budapest Nagykávéház ellen, a feketekávé ellen, vagy éppen a feketekávéért? Az öregasszonyért, aki a csutkagyűjtő sorsára juthat. Meg amiatt, hogy a szegény nő, az ajtó mellett, hiába várja, azaz várta a férfit – mert éppen most állt fel és megy el, a ruhája túl egyszerű, szinte proletáros, nem ilyen elegáns kávéházba való, de a fagyaltot ki tudta fizetni. (Lám, néha hiába aggódik az ember!)

Mit lehet tenni azért, hogy a szakadt ingű, kusza hajú fiatalember csakugyan elhajózáshasson a norvég partokhoz, vagy pedig itt maradjon, de feküdjön le esténként rendes időben, keljen korán, s dolgozzon. Büki Lujza szövőgyári munkásnő heti keresete tizenkét pengő és huszonnégy fillér – hogy ez ne legyen. Hogy ne létezhessen halálhajó. Ó, de ha még hozzácsapjuk, hogy Hanka Jánosnak a heti keresete nulla, hogy Schwarz G. Gerő úrnak a havi keresete ötezer pengő.

Mit kellene és mit lehetne itt tenni?

Egyet. Csakis ezt az egyetlenegyet.

Lapot kell indítani. Egy új lapot!

1936

A következő oldalakon faksimilében közölt, eddig kiadatlan versek közül Weöres Sándorét Szabó Zoltán őrizte meg: neki adta át Weöres Londonban, 1963. augusztus 19-én. A kéziratot az Országos Széchényi Könyvtár Szabó Zoltán-fondjában őrzik.

Németh László 1956. november 4-én reggel lakásáról, a Szilágyi Erzsébet fasor 79.-ből átment lányának, Németh Juditnak a közelben lévő lakására (Szilágyi Erzsébet fasor 3.). Ott írta ezt a verset. A kéziratot a család őrzi. (A szerk.)